

Bruxelles, 20. ožujka 2023.
(OR. en)

6525/1/23
REV 1

CO EUR-PREP 10
POLGEN 16
ECOFIN 157
SOC 118
EMPL 77
EDUC 57
COMPET 117
MI 121
ENV 146
ENER 81

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Europski semestar 2023.
– objedinjeno izvješće

Za delegacije se u prilogu nalazi objedinjeno izvješće koje je predsjedništvo pripremlilo o zaključcima Vijeća o Godišnjem pregledu održivog rasta 2023., Izvješću o mehanizmu upozoravanja, Zajedničkom izvješću o zapošljavanju i Preporuci o ekonomskoj politici europodručja. U tom su dokumentu u obzir uzete i povezane rasprave održane u različitim sastavima Vijeća u vezi s europskim semestrom 2023. tijekom prve faze tog ciklusa.

Kontekst

Komisija je 22. studenoga 2022. donijela „jesenski paket” za europski semestar 2023., koji je obuhvaćao:

- Godišnji pregled održivog rasta 2023.¹, u kojem se utvrđuje strategija ekonomske politike i politike zapošljavanja za EU, u skladu s četiri dimenzije konkurentne održivosti,
- Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2023.², u kojem je preporučeno da bi se u 17 država članica u 2023. trebalo provesti detaljno preispitivanje kako bi se utvrdile moguće makroekonomske neravnoteže i procijenilo koliko su ozbiljne,
- Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju³, u kojem je analizirano stanje u području zapošljavanja i socijalnih pitanja u Europi te su istaknuta područja u kojima je postignut napredak, kao i ona u kojima je potrebno učiniti više,
- Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja⁴ (Preporuka za europodručje) za razdoblje 2023. – 2024., u kojoj je državama članicama europodručja preporučeno da poduzmu mjere pojedinačno, među ostalim provedbom svojih planova za oporavak i otpornost, i zajednički u okviru Euroskupine.

U Godišnjem pregledu održivog rasta navode se prioritete ekonomske politike i politike zapošljavanja EU-a za razdoblje od 12 do 18 mjeseci nakon njegova objavljivanja. Gospodarska perspektiva predstavljena u Godišnjem pregledu održivog rasta temeljila se na Komisijinoj jesenskoj gospodarskoj prognozi iz studenoga 2022., koja je pokazala da je nakon snažne prve polovine 2022. gospodarstvo EU-a ušlo u mnogo zahtjevniju fazu.

¹ Dok. 15184/22.

² Dok. 15189/22.

³ Dok. 15076/22.

⁴ Dok. 15180/22.

Unatoč gospodarskom šoku uzrokovanom ruskom agresijom na Ukrajinu, rast BDP-a u EU-u u prvoj je polovini 2022. bio i dalje snažan te je u trećem tromjesečju ostao pozitivan. Tržišta rada pokazala su se posebno otpornima, nezaposlenost je bila rekordno niska, a zaposlenost rekordno visoka.

U Godišnjem pregledu održivog rasta opisuje se program ekonomske politike za kratkoročno ublažavanje negativnih učinaka energetske šokova i za nastavak potpore održivom i uključivom rastu te povećanju otpornosti u srednjoročnom razdoblju, uz zadržavanje fleksibilnosti za suočavanje s novim izazovima.

Vijeće ECOFIN 17. siječnja 2023. odobrilo je **Zaključke o Godišnjem pregledu održivog rasta 2023.**⁵ Ministri i ministrice potvrdili su da se gospodarstvo i društvo EU-a suočavaju s višestrukim gospodarskim, socijalnim i geopolitičkim izazovima koji su posljedica ruskog agresivnog rata protiv Rusije. Prepoznato je da su povijesno visoke cijene energije, visoke stope inflacije, nestašice u opskrbi, povećane razine duga i rast troškova zaduživanja snažno utječu na mnoga kućanstva i poduzeća u EU-u te zahtijevaju brze, ciljane i koordinirane mjere politike na razini EU-a i na nacionalnoj razini.

Vijeće se općenito složilo da gospodarski prioriteti navedeni u Godišnjem pregledu održivog rasta i četiri dimenzije konkurentne održivosti (okolišna održivost, produktivnost, pravednost i makroekonomska stabilnost) i dalje usmjeravaju koordinaciju gospodarske i fiskalne politike te politike zapošljavanja EU-a. Prepoznata je potreba za očuvanjem gospodarske, fiskalne i financijske stabilnosti te za uklanjanjem makroekonomskih neravnoteža. Mjerama politike trebalo bi podupirati pravedan, uključiv, otporan i održiv rast. Te bi mjere ujedno trebale doprinijeti ubrzanju zelene i digitalne tranzicije te jačanju energetske sigurnosti, u skladu sa srednjoročnim i dugoročnim klimatskim i okolišnim ciljevima EU-a.

⁵ Dok. 5125/23.

Vijeće je istaknulo da bi u 2023. europski semestar i provedba planova za oporavak i otpornost trebali ostati okvir za koordinaciju politika u EU-u. Pozdravljena je namjera Komisije da pruži sveobuhvatan pregled gospodarskih i društvenih izazova u svakoj državi članici, što uključuje pomno praćenje novih rizika, te je naglašena važnost nastavka provedbe postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže za uklanjanje makroekonomskih neravnoteža. Međutim, Vijeće je pozvalo na to da europski semestar i dalje prvenstveno bude usmjeren na ekonomske i fiskalne politike te politike zapošljavanja, uključujući one koje su relevantne za zelenu i digitalnu tranziciju, te da se izbjegnu udvostručivanja i preklapanja u različitim područjima nadzora i istodobno osigura komplementarnost.

U svojim zaključcima od 17. siječnja 2023. o **Izvješću o mehanizmu upozoravanja za 2023.**⁶ Vijeće ECOFIN pozdravilo je analizu iz tog dokumenta, kojim je započeo dvanaesti godišnji ciklus postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže u EU-u i unutar europodručja.

Ministri i ministrice primili su na znanje namjeru Komisije da provede detaljna preispitivanja za deset država članica u kojima su 2022. zabilježene neravnoteže ili prekomjerne neravnoteže kao i za još sedam država članica s posebnim rizikom od pojave novih neravnoteža.

Vijeće je istaknulo da se sprečavanjem i ispravljanjem makroekonomskih neravnoteža povećava sposobnost država članica da odgovore na šokove te se podupire gospodarska konvergencija. Smanjenje svih neravnoteža pozitivno se odražava na cijelo europodručje i EU.

⁶ Dok. 5124/23.

U **Nacrtu preporuke Vijeća o ekonomskoj politici europodručja**⁷ za 2023. preporučeno je da države članice u razdoblju 2023. – 2024. poduzmu mjere pojedinačno, provedbom svojih planova za oporavak i otpornost, te zajednički u okviru Euroskupine. Gospodarstva europodručja trebala bi održavati visoku razinu javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja, potrebna za jačanje gospodarske i socijalne otpornosti te potporu zelenoj i digitalnoj tranziciji, među ostalim u cilju postizanja veće energetske učinkovitosti i prelaska na obnovljive izvore energije. Trebala bi provesti programe kohezijske politike i planove za oporavak i otpornost, uz osiguravanje pravodobne provedbe reformi i ulaganja, i pobrinuti se za to da ažuriranja planova budu ciljana, uzimajući u obzir razvoj gospodarske situacije, no bez smanjivanja ukupne ambicije.

Kad je riječ o socijalnim aspektima Nacrta preporuke o ekonomskoj politici europodručja⁸, države članice potaknute su da djeluju u skladu s nacionalnim praksama i poštujući ulogu socijalnih partnera te da podupiru kretanja plaća kojima se ublažava gubitak kupovne moći zaposlenih osoba, posebno onih s niskim primanjima, uzimajući pritom u obzir srednjoročna kretanja produktivnosti i ograničavajući sekundarne učinke na inflaciju. Treba razviti i prema potrebi prilagoditi sustave socijalne potpore kako bi se ranjivim kućanstvima pomoglo u prevladavanju energetske šoka te suočavanju sa zelenom i digitalnom tranzicijom, čime bi se odgovorilo na povećan rizik od siromaštva. Države članice europodručja trebale bi dodatno poboljšati aktivne politike tržišta rada i poduzeti mjere za rješavanje problema nedostatka vještina i promicanje kvalitetnog zapošljavanja.

Preporuka će se donijeti nakon što je Europsko vijeće potvrdi na sastanku 23. i 24. ožujka 2023.

⁷ Dok. 5041/23.

⁸ Dok. 5278/23.

Vijeće EPSCO 13. ožujka 2023. donijelo je **Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2023.**⁹ U njemu je pružen godišnji pregled ključnih kretanja u području zapošljavanja i socijalnih pitanja u Europskoj uniji te najnovijih mjera politike država članica, u skladu sa smjernicama za politike zapošljavanja država članica.

Vijeće je na istom sastanku odobrilo **zaključke o Godišnjem pregledu održivog rasta 2023. i Zajedničkom izvješću o zapošljavanju**¹⁰, u kojima je pozvalo države članice da u svojim nacionalnim programima reformi uzmu u obzir prioritete i nalaze iz obaju dokumenata te da ubrzaju provedbu načelâ europskog stupa socijalnih prava u cilju postizanja glavnih ciljeva EU-a i nacionalnih ciljeva za 2030. Vijeće je od država članica zatražilo da poboljšaju primjerenost i održivost sustava socijalne zaštite za sve u cilju poticanja gospodarske i socijalne otpornosti, uzimajući u obzir smanjenje udjela radno sposobnog stanovništva zbog demografskih promjena.

Države članice trebale bi sustavno, pravodobno i smisleno uključivati socijalne partnere, civilno društvo i druge relevantne dionike u sve faze ciklusa europskog semestra i oblikovanja politika jer je to ključno za uspjeh koordinacije i provedbe ekonomske i socijalne politike te politike zapošljavanja.

Ministri i ministrice potaknuli su Komisiju da u okviru europskog semestra prati aspekte zelene i digitalne tranzicije povezane sa zapošljavanjem, vještinama i socijalnim pitanjima, uzimajući pritom u obzir očekivano ažuriranje nacionalnih energetske i klimatskih planova.

⁹ Dok. 6059/23.

¹⁰ Dok. 6681/23.

Razmjena mišljenja i rasprava o politikama

Vijeće ECOFIN održalo je 6. prosinca 2022. razmjenu mišljenja o trima elementima jesenskog paketa: Godišnjem pregledu održivog rasta, u kojem su navedeni prioriteti ekonomske politike i politike zapošljavanja za EU za razdoblje od 12 do 18 mjeseci, Izvješću o mehanizmu upozoravanja, kojim je započeo godišnji ciklus postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže, i Preporuci za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, kojom su državama članicama europodručja dane preporuke o politikama koje utječu na funkcioniranje europodručja u cjelini. Navedene je dokumente odobrilo Vijeće ECOFIN 17. siječnja 2023.

Nakon što je Komisija predstavila jesenski paket, Vijeće EPSCO 8. prosinca 2022. održalo je raspravu o politikama u vezi s europskim semestrom. Ministri i ministrice općenito su izrazili zadovoljstvo paketom jer smatraju da su njegovi prioriteti i izazovi relevantni i valjani. Pozvali su da se uspostavi ravnoteža između srednjoročnih i dugoročnih izazova te da se istodobno podupru skupine koje su privremeno ranjive zbog viših troškova života kao posljedice visoke inflacije i visokih troškova energije. Ministri i ministrice procijenili su da su osposobljavanje i učenje, primjerice usavršavanje i prekvalifikacija, nužni za premošćivanje jaza između nedostatka radne snage i nezaposlenosti. Istaknuli su ključnu važnost aspekata politike zapošljavanja i socijalne politike u okviru europskog semestra.

Tijekom razmjene mišljenja održane 13. ožujka 2023. ministri i ministrice Vijeća EPSCO usredotočili su se na konkurentnost i vještine. Ministri i ministrice utvrdili su da je konkurentnost potrebna za postizanje održive gospodarske otpornosti i prosperiteta te socijalnog blagostanja. Osim toga, ona će olakšati zelenu i digitalnu tranziciju stvaranjem prilika za poduzeća i pojedince. Ministri i ministrice smatrali su da će buduća konkurentnost europskih gospodarstava ovisiti o vještinama europskih radnika jer niske razine digitalnih vještina mogu kočiti rast produktivnosti i povećati digitalni jaz, što dovodi do nejednakosti. Vještine su ključne za ostvarivanje ambicije EU-a da se do 2050. postigne klimatska neutralnost i iskoriste mogućnosti digitalnog desetljeća, a da se pritom nikoga ne zapostavi.

Na sastanku Vijeća za okoliš 16. ožujka 2023. ministri i ministrice istaknuli su da treba nastaviti s istraživanjem socioekonomskih koristi okolišne održivosti unatoč znatnim gospodarskim, socijalnim i fiskalnim izazovima uzrokovanim ruskom agresijom na Ukrajinu. Razgovarali su o međusektorskim gospodarskim čimbenicima koji mogu doprinijeti ubrzanju prelaska na održive sustave potrošnje i proizvodnje, rješavanju pitanja gubitka bioraznolikosti i poticanju gospodarskog rasta. U tom kontekstu ministri i ministrice naglasili su da rješavanje pitanja nedostatnih ulaganja u području okoliša, promicanje izrade zelenih proračuna i postupno ukidanje fosilnih goriva i drugih štetnih subvencija mogu imati ključnu ulogu u olakšavanju održivih sustavnih tranzicija. Također su naglasili da europski semestar mora ostati transparentan proces te su u tom pogledu istaknuli da su znanje i dostupnost pouzdanih podataka važni čimbenici zelene tranzicije.

Uvažavajući parlamentarnu dimenziju europskog semestra, predsjedništvo je zajedno s Europskim parlamentom organiziralo parlamentarni tjedan europskog semestra 2023.¹¹ (27. i 28. veljače 2023.) o gospodarskom upravljanju EU-a iz parlamentarne perspektive i sudjelovalo u zajedničkoj raspravi Europskog parlamenta o europskom semestru (14. ožujka 2023.).

¹¹ [Dnevni red – Europski parlamentarni tjedan 2023. – 14.02.pdf \(europa.eu\)](#)